

A Gyermekek Isten titka

[© Orvos Levente 2008 | orvosl.hu]

A liturgián keresztül évről évre alkalmunk nyílik átélkedni Urunk születésének ünnepét. Mégis csodálatos látni, hogy minden alkalommal az ünneplésnek egyedi hangulata érinti meg lelkünket, amely részint változó életállapotunk függvénye, részint pedig az ünnep kifogyhatatlan gazdagságára mutat.

Most például arra gondolok, hogy milyen érdekes feszültség van a Szent Ágoston-i *Deus semper maior* (Isten mindig nagyobb) és a Szent Ferenc-i *Deus semper minor* (Isten mindig kisebb) megállapítás között. Ez a gondolat nemcsak azt tartalmazza, hogy a végtelenül nagy Isten érettünk kicsinnyé lett, amit általában hangsúlyozni szoktunk, hanem valami mást is, többet, amely hihetetlenül izgalmassá teszi a karácsony ünnepét. Isten nem pusztán nagy és kicsi egyszerre, hanem nagysága éppen abban rejlik, hogy *kisebb* lett. Ez pedig döntő különbség, és sajátos szempontból enged bepillantást Isten titkába. Assisi Szent Ferenc 1223-ban a Greccio-i remeteségben prédikál erről a kézenfekvő ám korábban nemigen hangzott titokról: Isten mindig mindenkinél kisebb, csak az erőtlenségben s az alázatban hatalmas. Isten minoritása áttör minden ellenállást, főként a félelemét. Az ártatlan Gyermekek nem más, mint a Mennyei Atya lényegét pontosan tükröző kinyilatkoztatás, vagyis a mindig kisebb Isten tökéletes képmása.

A kisebb Istené a leigázott, megnyomorított népek kitesztottsága, a társadalmon kívüliség nemesi előjoga. Azok névtelen áldozata, akik lemondva evilági terveikről másokért adták életüket. Mert tudjuk, hogy az utókor hálátlan a névtelen hősökkel szemben. Azok áldozata, akik áldást mondanak, amikor várólistán éri őket az értelmetlen halál; akik értik s szeretik a kultúrát és némán szenvednek annak elpusztításától; vagy azoké, akik ma kitarának és nem hagyják el hazájukat, pedig megtehetnék.

Karácsonykor a keresztények szívében megszűnik a gőg, a rátartóság, értelmét veszti minden osztálykülönbség. „Gyermekek: sohasem fogom megérteni, hogy ezt a címet a felnőttek számára nem olyan kivételesen adják, mint az aranygyapjas rendet [...] A gyermek az elevenség, az öröm, a jövőbe ható ígéret, a bilincsbe nem vert ember, az igazán igaz isten” – írja Ady prófétai pillanatában, megsejtve valamit a Gyermekek Isten titkából. Karácsonykor megszűnik az elvtelen kompromisszumokra képes érvényesülési vágy, hiszen a Gyermekek az emberi tényezőkre való tekintet nélkül tisztán, sértetlen épségben valósította meg az Atya akaratát. Hiú dicsőségvágyra a krisztushívők különben sem törekszenek, hiszen tudják, hogy mindannyian egy megalázott, keresztre feszített Úr alattvalói.

Végül ne feledjük komolyan venni a betlehemi angyal örömszózatát. Tisztában vagyunk evilági létünk sérülékenységevel, sőt a gondviselő Isten még inkább. De ez a tudat nem árnyékolhatja be azt a tiszta örömet, amelyet a Kisdéd arcán látott a Szűzanya, és

amelynek a mi szívünket is el kell töltenie. A Gyermek öröme azért zavartalan, mert fönntartás nélkül szeret.